

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для здобувачів вищої освіти зі спеціальність 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.01.01 «Графічний дизайн»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Проц. № 2269/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)

« » 2023 р.

Київ – 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240		8 / 240	
Курс	1		1	
Семестр	1	2	1	2
Кількість змістовних модулів з розподілом:	2	2	2	2
Обсяг кредитів	2	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	60	60
Аудиторні	28	28	8	8
Модульний контроль	4	4	0	0
Семестровий контроль	15	15	0	0
Самостійна робота	13	13	52	52
Форма семестрового контролю	залік	іспит	залік	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності для самостійного творчого вирішення завдань художньо-графічної діяльності.

Завдання курсу – набуття базових знань з дисципліни «Рисунок», ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з дисципліни

«Рисунок» у вивченні методів і методики роботи зі здобувачами, формування цілісного бачення і уявлення, розвиток художнього смаку і навичок в роботі над творчими завданнями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми 022.01.01 «Графічний дизайн» формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.
- СК 5. Здатність застосовувати знання історії українського та зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.
- СК 6. Здатність застосовувати у художньо-проектній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
- СК 9. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).
- СК 10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній

діяльності (за спеціалізаціями).

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання: різноманітних прийомів, методів роботи над творчими завданнями з використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння: Уміння створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки. Уміння аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання:

- РН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
- РН 6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.
- РН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
- РН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках та матеріалах.
- РН 13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.
- РН 16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МКР	
Змістовий модуль I. Основи академічного рисунка. Закономірності зображення геометричних форм. Перевтілення візуального сприйманого об'єкту в умовну декоративну форму							
Тема 1. Академічний натюрморт з геометричними гіпсовими формами	6			6			
Тема 2. Академічний натюрморт з круглими та циліндричними формами	8			8			
Тема 3. Стилізація академічного натюрморту з геометричними формами та предметами побуту	12			6			6
Тема 4. Стилізація натюрморту круглими формами та виробами кераміки	15			8			7
<i>Модульний контроль</i>	4					4	
<i>Разом</i>	45			28		4	13

<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	15						
<i>Усього в 1 семестрі</i>	60			28		4	13
Змістовий модуль II. Принципи відтворення архітектурних деталей, зображення опудала птаха							
Тема 5. Академічний натюрморт з гіпсовою розеткою та елементами кераміки	6			6			
Тема 6. Стилзація натюрморту з гіпсовою розеткою та виробами зі скла та металу	14			8			6
Тема 7. Академічний натюрморт з опудалом птаха	6			6			
Тема 8. Стилзація натюрморту з опудалом птаха	15			8			7
<i>Модульний контроль</i>	4					4	
<i>Разом</i>	45			28		4	13
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	15						
<i>Усього в 2 семестрі</i>	60			28		4	13

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Основи академічного рисунка.

Закономірності зображення геометричних форм. Перевтілення візуального сприйманого об'єкту в умовну декоративну форму

Тема 1. Академічний натюрморт з геометричними гіпсовими формами

Практична робота 1. Виконання академічного рисунку з предметами геометричних форм. (Ф-А3, олівець).

Тема 2. Академічний натюрморт з круглими та циліндричними формами

Практична робота 2. Побудова круглих циліндричних форм та гончарних виробів (Ф-А3, олівець).

Тема 3. Стилзація академічного натюрморту з геометричними формами та предметами побуту

Практична робота 3. Виконання стилізованого академічного натюрморту (Ф-А3, олівець).

Самостійна робота 1. Замальовки різних предметів побуту олівцем. (Ф-А3, олівець).

Тема 4. Стилзація натюрморту круглими формами та виробами кераміки

Практична робота 4. Виконання стилізованого натюрморту (Ф-А3, олівець).

Самостійна робота 2. Пошукові тональні ескізи гончарних виробів. (Ф-А3, олівець).

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Принципи відтворення архітектурних деталей, зображення опудала птаха

Тема 5. Академічний натюрморт з гіпсовою розеткою та елементами кераміки

Практична робота 5. Виконання рисунку натюрморту (Ф-А3, олівець)

Тема 6. Стилзація натюрморту з гіпсовою розеткою та виробами зі скла та металу

Практична робота 6. Виконання стилізованого зображення (Ф-А3, гуаш, туш-перо, або мішана техніка на тонованому сірому папері).

Самостійна робота 3. Пошукові ескізи (Ф-А3).

Тема 7. Академічний натюрморт з опудалом птаха

Практична робота 7. Тоновий натюрморт з птахом (Ф-А3, олівець).

Тема 8. Стилзація натюрморту з опудалом птаха

Практична робота 8. Виконання стилізованого зображення (Ф-А3, туш, перо).

Самостійна робота 4. Пошукові ескізи (Ф-А3).

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	14	14	14	14
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	14	140	14	140
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		189		189	
Максимальна кількість балів:		189		189	
Розрахунок коефіцієнта:		189 : 100 = 1,89		189 : 60 = 3,15	
Екзамен:		-		40	

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Кільк. годин	Бали
1 семестр		
Тема 3. Замальовки різних предметів побуту олівцем. (Ф-А3, олівець).	6	5
Тема 4. Пошукові тональні ескізи гончарних виробів.(Ф-А3, олівець).(Ф-А3, олівець).	7	5
Разом:	13	10

2 семестр		
Тема 6. Пошукові ескізи (Ф-А3).	6	5
Тема 8. Стилiзація натюрморту з опудалом птаха (Ф-А3).	7	5
Разом:	13	10

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. Композиція в рисунку – 1 б.;
2. Передача пропорцій, співвідношення цілого і деталей – 1 б.;
3. Передача об'єму – 1 б.;
4. Повнота обсягу виконання – 1 б.;
5. Якість виконання – 1 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у вигляді виконання здобувачами творчої роботи на задану тему. Робота, що не відповідає темі не розглядається.

Критерії оцінювання модульного контролю

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1	Відповідність завданню (розмір, матеріал)	5
2	Композиційне рішення	5
3	Передача пропорцій, конструктивна побудова	5
4	Передача об'єму, тонове рішення	5
5	Завершеність роботи	5
	Всього	25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 1 семестрі з дисципліни «Рисунок» навчальним планом передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

У 2 семестрі семестровий контроль з дисципліни «Рисунок» проводиться у вигляді виконання практичного завдання на задану тему. Тематика, вимоги та критерії оцінювання семестрового контролю визначаються і затверджуються окремою програмою екзамену.

Критерії оцінювання іспиту	Максимальна кількість балів
Здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню; зображення гармонійно закомпоноване, конструктивно побудоване і тонально вирішене. Екзаменаційна робота має бути виконана з дотриманням усіх техніко-технологічних правил виконання роботи. Здобувач має досконало володіти розумінням основ композиції, правил конструктивної будови, демонструвати світло-тонове вирішення, охайне та якісне завершення. <u>Техніко-технологічні типові помилки</u> Помилки відсутні	36-40

<p>Здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні помилки, виконує рисунок постановки, що відповідає поставленому завданню, але робота не достатньо гармонійно закомпонована, здобувач припускається несуттєвих техніко-технологічних неточностей, але в цілому робота виконана охайно і на досить якісному рівні. У екзаменаційній роботі практично відсутні помилки.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <p>1. робота не достатньо гармонійно закомпонована.</p>	31-35
<p>Здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає помилки, виконує рисунок постановки, що не повністю відповідає поставленому завданню, робота має недоліки у конструктивній побудові, здобувач допускає певні техніко-технологічні неточності, має дрібні несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення. У цілому робота виглядає охайно і досить якісно.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <p>1. недоліки у конструктивній побудові; 2. певні техніко-технологічні неточності; 3. несуттєві недоліки у світло-тональному вирішенні просторового оточення.</p>	26-30
<p>Здобувач володіє більшою частиною навчального матеріалу, має достатній рівень розвитку умінь та навичок, але не завжди може вдало застосувати їх для відображення постановки, виконує рисунок з похибками у конструктивній побудові та світло-тональному вирішенні просторового оточення; допускає певні техніко-технологічні помилки; рисунок виглядає не досить охайно. У роботі можуть бути наявні помилки, що веде до невідповідності враження від роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <p>1. невірна конструктивна побудова; 2. похибки у світло-тональному вирішенні; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. недосить охайний вигляд.</p>	21-25
<p>Здобувач володіє меншою частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що перешкоджає відобразити задум належним чином, виконує рисунок з суттєвими композиційними, конструктивними чи світло-тоновими похибками, допускає техніко-технологічні помилки, що відображаються на якості і зовнішньому вигляді роботи.</p> <p><u>Техніко-технологічні типові помилки</u></p> <p>1. суттєві композиційні похибки; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі.</p>	16-20

Здобувач володіє незначною частиною навчального матеріалу, має низький рівень розвитку умінь та навичок, що не дозволяє виконати завдання, виконує рисунок з грубими формальними чи конструктивними чи світло- тоновими похибками, що принципово спотворюють форму, робота не завершена і створює погане враження, або ж фактично відсутня.	0-15
<u>Техніко-технологічні типові помилки</u> 1. відсутня композиція; 2. невірна конструктивна побудова; 3. перспективні помилки у просторовому оточенні; 4. формальне світло-тонове вирішення; 5. бракує охайності в роботі.	

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Семестровий контроль навчальної діяльності здобувача з дисципліни «Рисунок» проводиться у вигляді обов'язкового перегляду творчих практичних аудиторних та самостійних робіт, виконаних здобувачем у процесі навчальної діяльності протягом семестру.

При проведенні іспиту здобувачем виконується практичне завдання на задану тему.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок»

<i>1 семестр</i>		<i>2 семестр</i>	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
189 б.		189 б.	
Практичні заняття	Тема 1. Академічний натюрморт з геометричними гіпсовими формами (33 б.)	Практичні заняття	Тема 5. Академічний натюрморт з гіпсовою розеткою та елементами кераміки (33 б.)
	Тема 2. Академічний натюрморт з круглими та циліндричними формами (44 б.)		Тема 6. Стилізація натюрморту з гіпсовою розеткою та виробами зі скла та металу (44 б.)
	Тема 3. Стилізація академічного натюрморту з геометричними формами та предметами побуту (33 б.)		Тема 7. Академічний натюрморт з опудалом птаха (33 б.)
	Тема 4. Стилізація натюрморту круглими формами та виробами кераміки (44 б.)		Тема 8. Стилізація натюрморту з опудалом птаха (44 б.)
	154 б.		154 б.
Самостійна робота	Тема 3. Замальовки різних предметів побуту олівцем. (Ф-А3, олівець).	Самостійна робота	Тема 6. Пошукові ескізи (Ф-А3).
	Тема 4. Пошукові тональні ескізи гончарних виробів. (Ф-А3, олівець).		Тема 8. Стилізація натюрморту з опудалом птаха (Ф-А3).
	10 б.		10 б.
МКР 1 - 25 б.		МКР 2 - 25 б.	
Разом – 189 б. : 100 = 1,89 (коефіцієнт визначення успішності – 1,89)		Разом – 189 б. : 60 = 3,15 (коефіцієнт визначення успішності – 3,15)	
–		Іспит – 40 балів	

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Зайцева В. І. Практика композиції : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти; Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут мистецтв, Кафедра образотворчого мистецтва. Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 116 с. : кольорові. іл. (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 2 примірники)
2. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. 2-е видання перероблене та доповнене. Київ : Вища школа, 2002. 190 с. : іл. – ISBN 966-642-055-4 (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 69 примірників)
3. Ятченко Ю. М. Мистецтво рисунка. К: НАУ, 2005. 60 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 12-ти примірниках).

Додаткові:

1. Басанець Л.В. Художні техніки рисунка. Одеса: ОДПШ, 2002. 128 с.
2. Мирончик П.В., Манохін В.П. Рисунок, живопис, скульптура: Загальний курс академічного рисунку (для студентів – архітекторів 1-3 курсів денної форми навчання спеціальності 6.060102 «Архітектура»). Харків : ХНАМГ, 2009. 222 с.
3. Перепадя В. В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі. Львів: «Палітра», 2003
4. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис. Київ : ТОВ «Європа Прінт», 2008. 134 с.
5. Сухенко В. О. Академічний рисунок. Підручник. Київ : Амадей, 2016. 232 с.
6. Туманов І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
7. Щербина В. Г. Практична композиція. Кривий Ріг : Оксан-Принт, 2008. 187с.
8. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 112 с.